
Uchwały Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej

Palestra 3/9(21), 99-110

1959

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

to — zdaniem mówcy — sądy nie zyskują, ponieważ taki pokój może mieć charakter pokoju adwokackiego zwykle przyznawanego adwokatom przez sądy.

Mówca prosi Prezydium NRA o interwencję w tym kierunku u Ministra Sprawiedliwości.

W odpowiedzi dyr. Matwinowa zaznaczyła, że właśnie na skutek interwencji Naczelnej Rady Adwokackiej Minister Sprawiedliwości przedłużył do 31 grudnia 1959 r. termin usunięcia się zespołów adwokackich z tych sądów, w których sytuacja lokalowa nie jest tak trudna, termin ten jednak jest ostateczny.

Dziekan Chojnicki prosił o spowodowanie wydania instrukcji dla terenowych władz finansowych, które przy obliczaniu podatku od wynagrodzeń często nie stosują się do przepisu dekretu o zobowiązaniach podatkowych, głoszącego, że jeśli zobowiązanie podatkowe oblicza się według skali progresywnej, to ustala się je tak, żeby z podstawy opodatkowania wyższego stopnia po potrąceniu podatku nie pozostało mniej niż pozostaje z najwyższej podstawy opodatkowania bezpośrednio niższego stopnia po potrąceniu podatku przypadającego na ten stopień.

Dziekan Piasecki zapytuje, czy decyzje i oceny komisji kwalifikacyjnych, które egzaminują kandydatów na aplikantów adwokackich, mają moc wiążącą dla innych izb adwokackich. Większość zebranych na pytanie to odpowiedziała twierdząco.

Wobec wyczerpania porządku dziennego Prezes Kulczycki zamknął posiedzenie.

B. Uchwały Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej

1. OD OCENY WYNIKU EGZAMINU ADWOKACKIEGO ODWOŁANIE NIE PRZYŚLUGUJE

(uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 23 maja 1959 r.).

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu sprawy z odwołania ob. X. od uchwały Rady Adwokackiej w W. z dnia 5 marca 1959 r. w przedmiocie skreślenia z listy aplikantów adwokackich,

postanowił:

odwołanie ob. X pozostawić bez uwzględnienia.

Uzasadnienie

Obywatel X wpisana została na listę aplikantów adwokackich Izby Adwokackiej w W. uchwałą z dnia 1.X.1953 r. Wymieniona składała z niepomyślnym wynikiem egzaminu adwokackiego w grudniu 1956 r. oraz w grudniu 1957 r. Na podstawie uchwały Komisji Egzaminacyjnej dopuszczona została do egzaminu po raz trzeci w lutym 1959 r. Prace pisemne skarżącej ocenione zostały przez Ko-

misję jako niedostateczne, wobec czego zgodnie z § 21 regulaminu kształcenia aplikantów i egzaminu adwokackiego z dnia 27 grudnia 1958 r. nie została ona dopuszczona do egzaminu ustnego.

W tym stanie rzeczy Rada Adwokacka w W., opierając się na art. 84 ust. 1 pkt 3 u. o u.a., postanowiła zaskarżoną uchwałą skreślić ob. X z listy aplikantów adwokackich.

W podaniach do Ministra Sprawiedliwości oraz Naczelnej Rady Adwokackiej, z których to ostatnie, zgodnie z oświadczeniem skarżącej, potraktowane zostało jako odwołanie, prosi ona o ponowne rozpatrzenie jej prac pisemnych i dopuszczenie do egzaminu ustnego. Należy rozumieć, że skoro skarżąca traktuje podanie swoje jako odwołanie, rzeczywista konkluzja odwołania tego zmierza do uchylecia uchwały skreślającej ją z listy aplikantów. Zresztą tylko w tej płaszczyźnie odwołanie można rozpoznawać, ponieważ ani ustawa, ani powołany regulamin egzaminu adwokackiego nie przewidują możliwości odwoływania się od oceny wyniku egzaminu.

Wydział Wykonawczy zważył, co następuje:

Pod względem formalnym Komisja Egzaminacyjna zachowała przepisy regulaminu egzaminu adwokackiego. Aczkolwiek kwestia oceny wyniku egzaminu należy wyłącznie do Komisji, stwierdzić należy, że i merytoryczna strona oceny prac pisemnych skarżącej nie budzi zastrzeżeń.

Uchwała Rady Adwokackiej w przedmiocie skreślenia skarżącej z listy aplikantów jest prawidłowa, skoro bowiem składała ona trzykrotnie egzamin adwokacki z wynikiem niepomysłnym, to zgodnie z art. 85 u. o u.a. nie może być więcej razy dopuszczona do egzaminu, wobec czego w myśl art. 84 ust. 1 pkt 3 tejże ustawy podlegała skreśleniu z listy.

Z przytoczonych względów należało postanowić jak wyżej.

2. UPRAWNIENIA PROKURATORA DO ŻĄDANIA ZAWIADOMIENIA GO O WYNIKACH DOCHODZENIA DYSCYPLINARNEGO (§ 12 ROZP. O POSTĘPOWANIU DYSCYPL.)

(uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 23 maja 1959 roku).

Po rozpoznaniu przedstawionego przez Radę Adwokacką w Opolu pisma Prokuratora Wojewódzkiego w Opolu z dnia 8 maja 1959 r. Nr IV. Prez. 715/59/6-f w sprawie zawiadamiania prokuratora o wszystkich dochodzeniach dyscyplinarnych prowadzonych przez rzecznika dyscyplinarnego, Wydział Wykonawczy NRA

postanowił:

wyjaśnić, że zgodnie z § 12 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 marca 1959 r. o postępowaniu dyscyplinarnym w sprawach adwokatów (Dz. U. Nr 21, poz. 134) prokurator wojewódzki może w każdej sprawie zastrzec sobie zawiadomienie go o wynikach dochodzenia prowadzonego przez rzecznika, natomiast przepis powyższy nie nakłada na organa adwokatury obowiązku zawiadomienia prokuratora wojewódzkiego o wszystkich dochodzeniach prowadzonych przez rzecznika dyscyplinarnego.

3. WPIS NA LISTĘ APLIKANTÓW ADWOKACKICH OFICERA REZERWY ODBYWAJĄCEGO OKRESOWĄ SŁUŻBĘ WOJSKOWĄ

(uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 19 czerwca 1959 r.).

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu pisma Rady Adwokackiej w C. z dnia 26 maja 1959 r. L. dz. 1505/59 o wypowiedzenie się w sprawie wpisu na listę aplikantów adwokackich oficera rezerwy odbywającego okresową służbę wojskową,

postanowił:

wyjaśnić, że oficer rezerwy powołany do okresowej służby wojskowej może w czasie jej odbywania uzyskać wpis na listę aplikantów adwokackich, jednakże może być dopuszczony do pełnienia aplikacji adwokackiej dopiero po zwolnieniu go z okresowej służby wojskowej.

Uzasadnienie

Według art. 60 ust. 1 pkt 2 i art. 76 ustawy o ust. adw., z aplikacją adwokacką nie wolno łączyć stanowiska żołnierza zawodowego w służbie czynnej. Przepis ten należy tłumaczyć z uwzględnieniem rozwoju powojennego ustawodawstwa polskiego w sprawie wojskowej służby zawodowej.

Terminologia „żołnierz zawodowy w służbie czynnej”, użyta w ustawie o u.a. z 1950 r., oznaczała zgodnie z terminologią obowiązującego wówczas dekretu z dnia 3 kwietnia 1948 r. o służbie wojskowej oficerów Wojska Polskiego (Dz. U. Nr 20, poz. 135) oficera zawodowego w służbie czynnej. Według tego dekretu (art. 7 ust. 2) oficer rezerwy był obowiązany do pełnienia służby wojskowej tylko na zasadzie powszechnego obowiązku wojskowego, według zaś art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1950 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. Nr 6, poz. 46) służba wojskowa w rezerwie polegała jedynie na odbywaniu ćwiczeń wojskowych, zebrań kontrolnych oraz służby wojskowej w interesie obrony Państwa albo w razie mobilizacji lub w czasie wojny.

Ten stan prawny uległ zmianie wskutek uchylecia powyższego dekretu, a wejścia w życie dekretu z dnia 19 kwietnia 1951 r. o służbie wojskowej oficerów i generałów Sił Zbrojnych (Dz. U. Nr 22, poz. 172). Według art. 32 ust. 1 pkt 2 nowego dekretu oficerów rezerwy można było powołać do wojskowej służby zawodowej nie tylko na ich prośbę, lecz także z urzędu; w razie powołania do tej służby wojskowej oficer rezerwy stawał się oficerem zawodowym w służbie czynnej.

Z kolei ustawa z dnia 13 grudnia 1957 r. o służbie wojskowej oficerów Sił Zbrojnych (Dz. U. Nr 2, poz. 5) odgraniczyła wojskową służbę zawodową od wojskowej służby pełnionej wskutek powołania do niej z urzędu, przewidując w art. 36 ust. 1, że oficerów rezerwy można powołać do wojskowej służby zawodowej tylko na ich prośbę, a w art. 68, że z urzędu dopuszczalne jest powołanie oficerów rezerwy tylko do wojskowej służby okresowej, ograniczonej czasowo do okresu nie przekraczającego dwóch lat. Oficer służby okresowej jest w okresie jej odbywania oficerem w czynnej służbie wojskowej, ale nie jest oficerem zawodowym (art. 20 ust. 1 pkt 1 i 2).

W świetle przedstawionego rozwoju ustawodawstwa dotyczącego wojskowej

służby zawodowej oficerów rezerwy należy dojść do wniosku, że stanowisko oficera wojskowej służby okresowej nie jest stanowiskiem „żołnierza zawodowego w służbie czynnej” w rozumieniu art. 60 ust. 1 pkt 3 ustawy o ustr. adw. i że wobec tego nie zachodzi stan ustawowej niedopuszczalności łączenia stanowiska oficera rezerwy odbywającego okresową służbę wojskową z zawodem adwokata. Pełnienie więc okresowej służby wojskowej nie powoduje dla oficera rezerwy ani prawnej przeszkody do uzyskania wpisu na listę adwokatów, ani prawnej podstawy do skreślenia go z listy adwokatów z powołaniem art. 73 ust. 1 pkt 7 ustawy o ustr. adw. To samo stosuje się odpowiednio do aplikantów adwokackich w myśl art. 76 i art. 84 ust. 1 pkt 1 ustawy o ustr. adwokatury.

Mimo wpisania na listę aplikantów adwokackich oficer służby okresowej mógłby w okresie odbywania tej służby wykonywać czynności zawodowe aplikanta tylko w razie uzyskania zezwolenia zarówno Ministra Obrony Narodowej lub organów wojskowych przez niego upoważnionych stosownie do art. 30 ustawy z 1957 r. o służbie wojskowej oficerów Sił Zbrojnych, jak i zezwolenia rady adwokackiej stosownie do art. 77 ustawy o ustr. adw. Udzielenie jednak tego zezwolenia przez radę adwokacką oficerowi służby okresowej nie dałoby się pogodzić z istotą aplikacji adwokackiej, która polega na zaznajomieniu się ze wszystkimi działami czynności adwokackiej, oraz z zasadami wykonywania zawodu adwokata (art. 78 ustawy o ustr. adw.), albowiem oficer służby okresowej nie mógłby jednocześnie z pełnieniem obowiązków tej służby pełnić czynności aplikanta w zakresie niezbędnym dla jego należytego wykształcenia i wychowania zawodowego. Dlatego w okresie odbywania okresowej służby wojskowej dziekan nie powinien dokonać przydziału aplikanta do zespołu adwokackiego (art. 80 ustawy o ustr. adw.) ani rada adwokacka wyrażać zgody na odbywanie aplikacji u adwokata wykonującego zawód indywidualnie (art. 79 ust. 2 ustawy o u.a.). Po zwolnieniu z okresowej służby wojskowej aplikant adwokacki może przystąpić do odbywania aplikacji adwokackiej na zasadach przewidzianych w art. 79—81 ustawy o ustr. adw.

Okres odbytej wojskowej służby okresowej nie podlega zaliczeniu do okresu aplikacji adwokackiej, ponieważ art. 71 ustawy z dnia 13 grudnia 1957 r. o służbie wojskowej oficerów Sił Zbrojnych normuje zaliczalność okresu służby okresowej do okresu zatrudnienia tylko w zakresie uprawnień uzależnionych od ciągłości pracy, uprawnienie zaś aplikanta adwokackiego do wpisu na listę adwokatów po odbyciu przepisanej aplikacji adwokackiej jest uzależnione nie od ciągłości pracy zawodowej, lecz od trzyletniego przygotowania się do zawodu adwokata i złożenia egzaminu adwokackiego.

4. PRAWO WGLĄDU W AKTA DYSCYPLINARNE ADWOKATÓW

(§ 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11.III.1959 r. o postępowaniu dysc.).

(uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 19 czerwca 1959 r.)

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu pisma rzeczownika dyscyplinarnego Akademii Medycznej w W. z dnia 31 marca 1959 r. o wypożyczenie akt dyscyplinarnych przeciwko adw. Y,

postanowił:

odmówić prośbie rzecznika dyscyplinarnego Akademii Medycznej w W.

Uzasadnienie

Pismem z dnia 31 marca 1959 r. rzecznik dyscyplinarny Akademii Medycznej w W. zwrócił się do Naczelnej Rady Adwokackiej o wypożyczenie akt dyscyplinarnych przeciwko adw. Y ze względu na to, że występująca we wspomnianej sprawie w charakterze pokrzywdzonej mgr A oskarżyła jednego z profesorów Akademii Medycznej w W. o utrzymywanie z nią jako studentką stosunków cielesnych i żądanie łapówek.

Wydział Wykonawczy zważył co następuje:

Stosownie do przepisu § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 marca 1959 r. o postępowaniu dyscyplinarnym w sprawach adwokatów (Dz. U. Nr 21, poz. 134) jedynie Ministrowi Sprawiedliwości oraz osobom przez niego w tym celu delegowanym przysługuje prawo wglądu do akt dyscyplinarnych, wobec czego udzielenie do wglądu akt dochodzenia dyscyplinarnego rzecznikowi dyscyplinarnemu Akademii Medycznej w W. naruszałoby zasadę tajności postępowania dyscyplinarnego i byłoby sprzeczne z obowiązującymi przepisami.

5. OSOBY ZWOLNIONE OD ODBYWANIA APLIKACJI ADWOKACKIEJ (na podstawie art. 46 ustawy o ustroju adw. w dawnym brzmieniu) MAJĄ TAKIE SAME UPRAWNIENIA JAK OSOBY, KTÓRE UKOŃCZYŁY PRZEPISANĄ APLIKACJĘ ADWOKACKĄ

(uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 19 czerwca 1959 r.).

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu sprawy dopuszczenia ob. X do egzaminu adwokackiego.

postanowił:

zezwolić ob. X na składanie egzaminu adwokackiego na najbliższej sesji egzaminacyjnej w Radzie Adwokackiej w A lub B.

Uzasadnienie

Ob. X decyzją Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 lipca 1956 r. zwolniony został od obowiązku odbycia aplikacji adwokackiej, otrzymując jednocześnie zezwolenie na składanie egzaminu adwokackiego w tymże 1956 r.

Na podstawie tego zezwolenia ob. X poddał się egzaminowi adwokackiemu w listopadzie 1956 r. przed komisją egzaminacyjną przy Radzie Adwokackiej w W., lecz egzamin ten złożył z wynikiem niedostatecznym.

Wniosek ob. X o dopuszczenie go do egzaminu po raz drugi został przez Wydział Wykonawczy NRA postanowieniem z dnia 7.6.1957 r. załatwiony odmownie z tym uzasadnieniem, że wspomniana wyżej decyzją Ministra Sprawiedliwości miała charakter jednorazowy.

Na skutek odwołania ob. X od postanowienia Wydziału Wykonawczego Minister Sprawiedliwości decyzją z dnia 31.7.1957 r. uchylił to postanowienie i zarządził dopuszczenie skarżącego do egzaminu adwokackiego po raz drugi.

Pismem z dnia 26.1.1959 r. ob. X zwrócił się do Rady Adwokackiej w Z., w której okolicy zamieszkuje, o dopuszczenie do egzaminu jesienią 1959 r., na co otrzymał odpowiedź z dnia 11.2.1959 r., że Rada Adwokacka w Z. nie będzie w tym roku w ogóle przeprowadzała egzaminu adwokackiego.

W związku z tym ob. X pismem z dnia 2 marca 1959 r. wystąpił do Naczelnej Rady Adwokackiej z prośbą o dopuszczenie go do egzaminu w terminie jesiennym 1959 r. przed komisją egzaminacyjną przy którejkolwiek radzie adwokackiej z wyjątkiem rad adwokackich w Z., W. i P.

Wydział Wykonawczy NRA zważył, co następuje:

W myśl decyzji Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 lipca 1957 r. osoby zwolnione od odbycia aplikacji adwokackiej na podstawie dawnego art. 46 u. o u.a. mają takie same uprawnienia jak osoby, które ukończyły przepisana aplikację adwokacką. Wobec tego, że aplikanci adwokaccy w razie złożenia egzaminu adwokackiego z wynikiem niepomyślnym mogą składać egzamin po raz drugi, nic nie stoi na przeszkodzie, aby z tego uprawnienia korzystały także osoby zwolnione od odbycia aplikacji adwokackiej.

W tych warunkach ob. X może być dopuszczony do powtórnego składania egzaminu adwokackiego, ponieważ zaś w roku bieżącym właściwa ze względu na jego miejsce zamieszkania Rada Adwokacka w Z. nie przeprowadza w ogóle egzaminu adwokackiego, Wydział Wykonawczy uznaje za możliwe dopuszczenie ob. X do egzaminu adwokackiego na najbliższej sesji egzaminacyjnej w Radzie Adwokackiej w A lub B.

6. ADWOKAT TYMCZASOWO ZAWIESZONY W WYKONYWANIU CZYNNOŚCI ZAWODOWYCH NIE MOŻE KORZYSTAĆ Z ZASIŁKÓW WYJĄTKOWYCH PRYZNAWANYCH Z FUNDUSZU SAMOPOMOCY KOLEŻEŃSKIEJ PRZY NRA

(uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 19 czerwca 1959 r.).

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu sprawy z odwołania adw. M. od uchwały Komisji Samopomocy Koleżeńskiej NRA z dnia 23 kwietnia 1959 r. odmawiającej zasiłku,

postanowił:

odwołanie adw. M. pozostawić bez uwzględnienia.

Uzasadnienie

Adw. M. z A. został tymczasowo zawieszony w czynnościach zawodowych orzeczeniem Woj. Komisji Dyscyplinarnej w B. z 20.12.1958 r. Powołując się na tę okoliczność oraz na fakt, że ma na utrzymaniu żonę i 4 małoletnich dzieci, adw.

M. wystąpił do NRA o przyznanie mu zapomogi na czas trwania tymczasowego zawieszenia. Adw. M. podkreśla, że wykonuje zawód adwokata od 1930 r. i że stan jego zdrowia czyni go w znacznym stopniu niezdolnym do pracy.

Zespół Adwokacki w A., do którego należy adw. M., stwierdza, że przeciętne wynagrodzenie miesięczne adwokata M. wynosiło w 1958 r. 5.000 zł i że adw. M. rozpoczął budowę domu jednorodzinnego, przerwana obecnie z braku funduszu.

Rada Adwokacka w B. popiera podanie adw. M. o przyznanie mu zapomogi i wyjaśnia, że udzieliła już doraźnej zapomogi z Funduszu Wzajemnej Pomocy Izby Adwokackiej.

W tym czasie Wyższa Komisja Dyscyplinarna zatwierdziła postanowienie Wojewódzkiej Komisji Dyscyplinarnej o tymczasowym zawieszeniu.

Komisja Samopomocy Koleżeńskiej NRA uchwałą z dnia 23.4.1959 r. odmówiła adw. M. przyznania zasiłku stwierdzając, że nie ma on warunków do otrzymania zasiłku koleżeńskiego (adw. M. ma 58 lat), brak zaś podstaw do przyznania zasiłku wyjątkowego, który nie jest przeznaczony na wspomaganie adwokatów zawieszonych dyscyplinarnie w czynnościach zawodowych

Od uchwały Komisji Samopomocy Koleżeńskiej adw. M. złożył odwołanie, w którym wywodzi, że regulam Funduszu Samopomocy Koleżeńskiej przy NRA nie wyłącza możliwości udzielania pomocy adwokatowi zawieszonemu.

Wydział Wykonawczy zważył, co następuje:

Jest niesporne, że adw. M. nie ma warunków do otrzymania zasiłku koleżeńskiego (§ 2 regulaminu), gdyż nie ukończył 65 lat życia.

Zasiłek wyjątkowy może przyznać Komisja Samopomocy Koleżeńskiej NRA tym adwokatom, którzy nie mają uprawnień do otrzymania zasiłku koleżeńskiego, a są całkowicie lub częściowo niezdolni do wykonywania zawodu adwokackiego. Chodzi tu oczywiście o niezdolność spowodowaną chorobą lub wiekiem adwokata. Tymczasowe zawieszenie adwokata w wykonywaniu czynności zawodowych, dokonane przez komisję dyscyplinarną, jest wprawdzie okolicznością uniemożliwiającą adwokatowi wykonywanie zawodu, lecz nie może być uważane za niezdolność w rozumieniu § 6 lit. c regulaminu Funduszu Samopomocy Koleżeńskiej przy NRA. Dlatego należy uznać za słuszny motyw odmownej decyzji Komisji Samopomocy Koleżeńskiej NRA i odwołanie oddalić.

Jeśli rodzina adwokata tymczasowo zawieszzonego w czynnościach zawodowych znajduje się w specjalnie trudnych warunkach materialnych, to wówczas mogą być przyznane pożyczki lub zasiłki z lokalnych funduszy wzajemnej pomocy istniejących przy poszczególnych izbach adwokackich.

7. UPCSAŻENIE APLIKANTA ADWOKACKIEGO TYMCZASOWO ZAWIESZCZONEGO DYSCYPLINARNIE W CZYNNOŚCIACH ZAWODOWYCH

(uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 19 czerwca 1959 r.).

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu pisma Rady Adwokackiej w K. z dnia 9 września 1958 r. w sprawie wyjaśnienia, czy aplikantowi adwokackiemu zawieszonemu w czynnościach zawodowych przysługuje prawo do pobierania uposażenia i ewentualnie w jakiej wysokości.

postanowił:

wyjaśnić, że aplikantowi adwokackiemu zawieszonemu tymczasowo dyscyplinarnie w czynnościach zawodowych należy wypłacać w okresie tymczasowego zawieszenia, nie dłużej jednak niż przez trzy miesiące, połowę pobieranego przezeń wynagrodzenia; w wypadku prawomocnego uniewinnienia należy aplikantowi wypłacić wyrównanie do pełnego uposażenia za cały okres tymczasowego zawieszenia.

Uzasadnienie

Aplikant adwokacki jest członkiem adwokatury (art. 1 u. o u.a.) oraz właściwej izby adwokackiej (art. 13). Jego przynależność do adwokatury powstaje wskutek wpisu na listę aplikantów adwokackich (art. 71). Skreślenie z listy aplikantów nastąpić może z przyczyn przewidzianych w art. 84 u. o u.a. Przytoczone przepisy prawne wskazują, że aplikant adwokacki dopuszczony jest do odbywania aplikacji i usuwany z niej całkowicie odmiennie, niż ma to miejsce przy powoływaniu i zwalnianiu ze stanowisk urzędniczych, a także inaczej, niż zawierana jest i rozwiązywana umowa o pracę. Przepisy więc regulujące te dziedziny stosunków prawnych nie mogą mieć do aplikanta adwokackiego zastosowania wprost, można natomiast czerpać z nich pewne analogie.

Względy słuszności wymagają uregulowania zagadnienia uposażenia aplikanta adwokackiego tymczasowo zawieszzonego w czynnościach zawodowych i dlatego Wydział Wykonawczy, mając na względzie, że sytuacja aplikanta adwokackiego w okresie jego zawieszenia podobna jest do sytuacji funkcjonariusza państwowego, któremu w okresie zawieszenia przysługuje prawo do połowy uposażenia, ewentualnie do sytuacji pracownika, któremu takie prawo przysługuje nawet w wypadku tymczasowego aresztowania, postanowił jak na wstępie.

**8. TABLICZKI INFORMACYJNE ZESPOŁÓW ADWOKACKICH
W GMACHACH SĄDÓW**

(uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 19 czerwca 1959 r.).

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu sprawy z odwołania Zespołu Adwokackiego Nr 1 w T. od uchwały Rady Adwokackiej w K. z dnia 9 grudnia 1958 r.,

postanowił:

zaskarżoną uchwałę Rady Adwokackiej w K. częściowo zmienić i uznać za dopuszczalne umieszczenie w gmachach sądów i prokuratury przez zespoły adwokackie urzędujące poza obrębem tych gmachów tabliczek informacyjnych zawierających oznaczenie i adres zespołu, natomiast za niedopuszczalne umieszczanie tablic orientacyjnych zawierających obok oznaczenia zespołu i jego adresu także nazwiska członków zespołu oraz dni i godziny przyjęć, jak również tabliczek z nazwiskami i adresami adwokatów praktykujących indywidualnie.

Uzasadnienie

Uchwałą z dnia 9 grudnia 1958 r. Rada Adwokacka w K. postanowiła nakazać adwokatowi Z., jak i kierownikom Zespołów Adwokackich w M. i T. usunięcie tablic orientacyjnych z gmachu sądu i prokuratury, uzasadniając swą uchwałą tym, że wywieszane takich tablic należy uznać za niedopuszczalne, chyba że w danym gmachu zespół ma swą siedzibę.

Od tej uchwały odwołał się Zespół Adwokacki w T., wnosząc o jej uchylenie.

Zdaniem Zespołu, wywieszanie takich tablic w gmachach sądów i prokuratury jest powszechnie stosowane i dotychczas było uważane przez rady adwokackie za praktykę dopuszczalną. Odwołanie podkreśla, że prezesi sądów udzielają zezwoleń na umieszczanie tablic w gmachach sądowych, w związku z czym odmienne stanowisko Rady Adwokackiej w K., reprezentującej interesy wszystkich adwokatów Izby, jest trudne do przyjęcia. Wreszcie odwołujący się Zespół dodaje, że w T. nie ma sądu powiatowego, ma on bowiem siedzibę w M., w związku z czym wydaje się zrozumiałe umieszczenie w gmachu sądowym tablicy informującej o istnieniu zespołu w T. poza siedzibą sądu powiatowego.

Na pytanie Wydziału Wykonawczego NRA Rada Adwokacka w K. wyjaśniła, że tablica orientacyjna Zespołu Adwokackiego Nr 1 w T., umieszczona w gmachu Sądu Powiatowego w M., zawiera obok adresu Zespołu nazwiska jego członków, dni i godziny przyjęć, tablica zaś umieszczona w gmachu Prokuratury zawiera adres Zespołu oraz dni i godziny przyjęć.

Wydział Wykonawczy zważył, co następuje:

Stanowisko Rady Adwokackiej, że wywieszanie przez zespoły tablic orientacyjnych w gmachach sądów i prokuratury należy uznać za dopuszczalne tylko wtedy, kiedy zespół ma w danym gmachu swoją siedzibę, jest w zasadzie słuszne, wywieszanie bowiem przez zespoły tablic tego rodzaju, gdy te warunki nie zachodzą, można by uważać za reklamę zespołu, a jeszcze więcej jego członków, która to reklama bez względu na to, czy chodzi o adwokatów wykonujących zawód indywidualnie, czy adwokatów zespolonych nie powinna mieć miejsca. Z tego powodu tablica „orientacyjna” zawierająca obok adresu zespołu także nazwiska jego członków oraz dni i godziny przyjęć nie powinna wisieć w gmachu sądowym, gdy sam zespół urządza poza obrębem tego gmachu.

Natomiast w wypadku, o który chodzi, mianowicie gdy zespół jest czynny w innej miejscowości niż siedziba sądu powiatowego, umieszczenie tabliczki informacyjnej zawierającej wyłącznie nazwę zespołu i jego adres nie mogłoby być traktowane jako reklama, gdyż tabliczka taka miałaby na celu jedynie informowanie klientów zamieszkałych w siedzibie zespołu, że w sprawach swych nie potrzebują jeździć do miasta, w którym znajduje się sąd, lecz mogą mieć zapewnioną pomoc prawną w miejscu swego zamieszkania.

Podobnie też umieszczenie tego rodzaju tabliczki informacyjnej należałoby uznać za dopuszczalne w stosunku do zespołów istniejących w siedzibie sądu, lecz urzędujących poza obrębem gmachu sądu lub prokuratury. Potrzeba takiej tabliczki informacyjnej byłaby nawet szczególnie uzasadniona wtedy, gdyby w gmachu sądu lub prokuratury miał siedzibę inny zespół adwokacki, który przez sam fakt posiadania lokalu w gmachu sądowym, korzystałby z uprzywilejowanej sytuacji. Zakaz umieszczania w podobnym wypadku tabliczek informacyjnych

o istnieniu innych zespołów, urzędujących poza obrębem gmachu, wzmagalby jeszcze bardziej tę uprzywilejowaną sytuację wbrew zasadzie równości praw i równego startu dla wszystkich zespołów adwokackich i dla wszystkich członków izby.

Zamieszczanie w gmachu sądu i prokuratury tabliczek z nazwiskami i adresami adwokatów praktykujących indywidualnie należy uznać za niedopuszczalne.

Z tych zasad zaskarżoną uchwałą należało częściowo zmienić i orzec jak w sentencji.

9. TABLICZKI INFORMACYJNE ZESPOŁÓW ADWOKACKICH

(uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 19 czerwca 1959 r.).

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu sprawy tabliczek informacyjnych adwokatów,

postanowił:

- 1) uznać, że drobne różnice w rozmiarach tabliczek ustalonych zarządzeniami poszczególnych rad adwokackich i napisach na nich nie wymagają dalszych zarządzeń ze strony Wydziału Wykonawczego,
- 2) uznać za niewłaściwe zamieszczanie na tabliczkach (wywieszkach) adwokatów — członków zespołów adwokackich numeru lokalu, w którym dany adwokat zamieszkuje,
- 3) zalecić radom adwokackim przeprowadzenie na terenach podległych ich właściwości ścisłej kontroli co do zastosowania się członków izby do wydanych zarządzeń w kwestii wywieszek zewnętrznych i wyciągnięcie konsekwencji zarówno w stosunku do adwokatów zespołowych, jak i prowadzących kancelarie indywidualnie w razie nieprzestrzegania przez nich tych zarządzeń.

Uzasadnienie

Uchwałą z dnia 1 lutego 1957 r. Wydział Wykonawczy uznał za celowe zezwolenie adwokatom — członkom zespołów adwokackich na posiadanie tabliczek informacyjnych na zewnętrznych ścianach domów, w których zamieszkują. Tabliczki te tak co do rozmiarów, jak i co do napisów muszą być jednolite i odpowiadać wskazanym przez rady adwokackie warunkom. Poza imieniem i nazwiskiem adwokata na tabliczce powinna być zamieszczona wzmianka o adresie zespołu, do którego dany adwokat należy. W uzasadnieniu powyższej uchwały zostało podkreślone, że wywieszka stanowi urządzenie, którego celem powinno być ułatwienie klientowi odnalezienia danego adwokata. Wywieszka adwokacka powinna służyć nie reklamie czy werbowaniu klienteli, lecz jedynie wygodzie klienta. W związku z tym stanowiskiem Wydział Wykonawczy w dniu 21 czerwca 1957 r. powziął dodatkową uchwałę wyjaśniającą, że można wywieszać tabliczki informacyjne tylko wtedy, gdy adwokat mieszka w tej samej miejscowości co i siedziba zespołu,

do którego należy. Uchwałę tę potwierdziła Naczelna Rada Adwokacka na plenarnym posiedzeniu odbytym w dniu 1 marca 1958 r., uchylając na mocy art. 38 ust. 1 ustawy o ustr. adw. uchwały rad adwokackich zezwalające adwokatom zamieszkałym poza miejscowością, w której mają siedzibę zawodową (ze względu na przynależność do istniejącego tam zespołu adwokackiego), na wywieszanie na domach w miejscu swego zamieszkania tabliczek informacyjnych i polecając radom adwokackim, aby zarządziły zdjęcie tabliczek umieszczonych w miejscach zamieszkania adwokatów, jeśli znajdują się one poza miejscowościami siedziby zespołów, do których ci adwokaci należą.

Uchwały powyższe, jak wynika z ich treści, dotyczyły wyłącznie tabliczek wywieszanych przez adwokatów — członków zespołu, nie poruszały natomiast kwestii tabliczek wywieszanych przez adwokatów praktykujących indywidualnie. Z poczynionych w tym względzie obserwacji wynika, że adwokaci praktykujący indywidualnie w bardzo licznych wypadkach nie przestrzegają zasady, iż tabliczka informacyjna wskazująca miejsce zamieszkania adwokata nie może służyć celom reklamy, lecz ma jedynie na celu wygodę klienta, ułatwiają mu zorientowanie się, czy trafił pod właściwy adres, i odszukanie lokalu, w którym adwokat prowadzi swą kancelarię. Ponadto w niektórych wypadkach, gdy adwokat nie mieszka w obranej przez siebie siedzibie i nie ma prawa prowadzenia kancelarii w miejscu swego faktycznego zamieszkania, umieszcza mimo to tabliczkę na zewnętrznej ścianie domu, w którym znajduje się jego mieszkanie prywatne. Wypadki tego rodzaju nie mogą być tolerowane. Podobnie też nie może być tolerowane wywieszanie tabliczek, które ze względu na swe rozmiary lub zamieszczone na nich dodatkowe napisy mogą mieć cechy reklamy.

W tym stanie rzeczy Wydział Wykonawczy uchwalił:

- 1) zobowiązać wszystkie rady adwokackie do ustalenia typu tabliczek informacyjnych, których używane jest dozwolone adwokatom prowadzącym kancelarie indywidualne, przy czym powinny być dokładnie określone rozmiary, forma i treść takiej tabliczki, jak również do ustalenia we własnym zakresie terminu, do którego adwokaci prowadzący kancelarie indywidualne powinni zastąpić używane dotychczas tabliczki informacyjne tabliczkami ustalonego przez radę adwokacką typu;
- 2) zobowiązać wszystkie rady adwokackie do wydania zarządzenia nakazującego adwokatom prowadzącym kancelarie indywidualne a zamieszkałym poza obraną siedzibą do niezwłocznego zdjęcia tabliczek informacyjnych, jeżeli tabliczki takie znajdują się na domach, w których zamieszkują.

Na skutek pisma Wydziału Wykonawczego z dnia 20 maja 1959 r., skierowanego do rad adwokackich z zapytaniem, jak została wykonana powyższa uchwała, a w szczególności, jakie zostały ustalone wymiary tabliczek informacyjnych, większość rad adwokackich nadesłała odpowiedzi pozytywne o załatwieniu sprawy, podając treść ustalonych na tabliczkach napisów i ich wymiary.

W większości wypadków treść napisów, imię i nazwisko adwokata, jego tytuł zawodowy („adwokat”) i jeśli chodzi o adwokatów zrzeszonych w zespołach, dodek „przyjmuje w zespole adwokackim Nr...” — nie budzi zastrzeżeń.

Rada Adwokacka w Warszawie, rozważając sprawę tabliczek na posiedzeniu w dniu 13 kwietnia 1959 r., postanowiła przypomnieć członkom izby o koniecz-

ności ścisłego przestrzegania uchwał ogłoszonych w „Biuletynie Informacyjnym” nr 2 i 3 z 1957 r. W myśl tych uchwał na tabliczkach obok imienia, nazwiska i tytułu „adwokat” powinien być oznaczony „Zespół Adwokacki Nr...” z podaniem dokładnego adresu tego zespołu, a ponadto może być podana informacja co do numeru lokalu zajmowanego przez adwokata.

Jeśli chodzi o rozmiary tabliczek, to są one różne w poszczególnych izbach adwokackich. Przeważają rozmiary 30×20 cm²; w poszczególnych wypadkach sięgają one 30×40 cm² (Opole, Zielona Góra).

Jakie wnioski nasuwają się w świetle przytoczonych wyżej danych co do sposobu wykonania powołanych na wstępie uchwał?

Zdaniem Wydziału Wykonawczego różnice w rozmiarach tabliczek informacyjnych nie mają większego znaczenia. Nie odbiegają one zbyt od normy przyjętej przez większość rad adwokackich, toteż kwestia ujednoczenia rozmiarów tabliczek odpada, tym bardziej że wobec wprowadzenia tabliczek określonych rozmiarów przez poszczególne rady adwokackie i przypuszczalnego zastosowania się do nich przez członków izb, ponowna zmiana tych rozmiarów mogłaby jedynie wprowadzić zamieszanie i narazić poszczególnych adwokatów na zbędne wydatki.

Różnica w napisach na tabliczkach informacyjnych również nie budzi większej wątpliwości poza jednym wypadkiem dotyczącym Rady Adwokackiej w Warszawie, mianowicie czy jest rzeczą pożądaną umieszczanie na tabliczce informacyjnej adwokata, będącego członkiem zespołu adwokackiego, numeru lokalu, w którym dany adwokat zamieszkuje.

Wprowadzenie przez niektóre rady adwokackie obowiązku używania przez adwokatów — członków zespołów adwokackich na tabliczkach wywieszanych na domach, w których ci adwokaci zamieszkują, wyrazów „przyjmuje w Zespole Adwokackim Nr...” stanowi niewątpliwie najlepsze rozwiązanie, gdyż wyrazy te w sposób nie budzący żadnych wątpliwości informują, że miejscem, w którym dany adwokat wykonuje swój zawód, jest siedziba (lokal) zespołu i taką też w zasadzie powinna być treść tabliczki informacyjnej. Natomiast dodanie na tabliczce (wywieszce numeru lokalu, w którym dany adwokat zamieszkuje, będzie niewątpliwie budziło w umyśle klienta wyobrażenie, że nie zachodzi potrzeba szukania adwokata w zespole, skoro można go zastać na miejscu i tu uzyskać od niego pomoc prawną. Tego rodzaju sytuację należy uznać za sprzeczną z przepisem § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 marca 1958 r. w sprawie zespołów adwokackich (Dz. U. Nr 22, poz. 95) głoszącym, że „członkowie zespołu przyjmują klientów w lokalu zespołu”. Wprawdzie mogą być wypadki nagłe, w których klient będzie zmuszony szukać u adwokata pomocy prawnej poza zespołem, wobec czego adwokatowi nie będzie wolno uchylić się od udzielenia tego rodzaju pomocy. Toteż § 22 rozporządzenia, ustalającego zasadę, że członkowie zespołu przyjmują klientów w lokalu zespołu, przewiduje również możliwość przyjęcia klienta poza zespołem, jeżeli to usprawiedliwiają „szczególnie uzasadnione względy”. Z tego jednak, co powinno stanowić wyjątek od reguły ogólnej, nie można czynić reguły dodatkowej i dlatego zamieszczanie na wywieszce wskazówki co do numeru lokalu, w którym dany adwokat zamieszkuje, jest niedopuszczalne.